

Aan : Leden van de gemeenteraad
Van : College van B&W
Ons kenmerk : 12 ink 00655
Datum : 20 maart 2012
Betreft : Toekomst intergemeentelijke samenwerking, inclusief de Stadsregio Arnhem Nijmegen

Geachte leden van de gemeenteraad,

De afgelopen periode is er rondom diverse gemeentelijke taken de vraag aan de orde gekomen op welke wijze deze taken in de toekomst (mogelijk) samen met andere gemeenten kunnen worden uitgevoerd. In de Stadsregio Arnhem Nijmegen is een discussie op gang gekomen over de toekomst van dit samenwerkingsverband nu het kabinet het voornemen heeft de "plus" binnen de Wgr-wetgeving af te schaffen¹. Daarnaast is er op een aantal onderwerpen sprake van intensievere samenwerking met de gemeenten Arnhem, Lingewaard, Renkum en Rheden. Ook wordt er gesproken over de inhoud en omvang van de samenwerking voor zowel de RUD's als voor nieuwe taken als gevolg van de diverse decentralisaties vanuit het Rijk.

Graag willen wij met u als raad discussiëren over de toekomst van intergemeentelijke samenwerking voor onze gemeente.

Intergemeentelijke samenwerking

Intergemeentelijke samenwerking is samenwerking tussen bestuursorganen van twee of meer gemeenten (art. 1 Wgr). Gemeenten werken met elkaar samen op allerlei terreinen: vaak gaat het om lokale taken die gemeenten om uiteenlopende redenen beter en gemakkelijker samen kunnen doen. Soms zijn gemeenten wettelijk verplicht samen te werken, maar meestal komt de samenwerking op eigen initiatief van de betreffende gemeenten tot stand. Samenwerking kan plaatsvinden bij beleidsinhoudelijke onderwerpen, maar ook bij uitvoering, dienstverlening en beheerstaken.

Intergemeentelijke samenwerking komt in verschillende juridische vormen voor:

- A. Zonder juridische grondslag: samenwerking tussen gemeenten vastgelegd in documenten die geen privaot- of publiekrechtelijke status hebben, maar een informeel karakter hebben zoals een projectplan, plan van aanpak, notitie.
- B. Op basis van overeenkomst: afspraak tussen de deelnemende gemeenten waarin zij het niet vrijblijvende karakter van de samenwerking borgen door ondermeer de intentie, doelstelling, aard, de wijze en bestuurlijke aansturing juridisch vast te leggen in een convenant, bestuursakkoord of bestuursovereenkomst.
- C. Publiekrechtelijke samenwerking: samenwerking tussen gemeenten die volgens het publieksrecht is georganiseerd op basis van de Wgr, meestal als openbaar lichaam, zoals het gemeenschappelijk orgaan of via de centrumgemeente.
- D. Privaatrechtelijke samenwerking: samenwerking tussen gemeenten op basis van het privaatrecht (stichting of vennootschap).

¹ Zie het "Voortgangsbericht visienota bestuur en bestuurlijke inrichting" van het Ministerie van BZK en het gezamenlijke persbericht van de Stadsregio en de provincie hierover in de bijlage bij deze memo.

Er is sprake van een *verbonden partij* indien het bij de gekozen vorm van intergemeentelijke samenwerking gaat om een partij waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft (artikel 1 Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten).

Naast het begrip Wgr worden bij vormen van publieke samenwerking termen gebruikt als SETA (Samen En Toch Apart), federatiegemeente, bestuursakkoorden, informele overlegplatforms en shared services (via onder meer een netwerk-, centrum- of matrixconcept of een afzonderlijk shared service center).

Rol van de gemeenteraad bij intergemeentelijke samenwerking

De gemeenteraad heeft het politieke primaat bij het uitoefenen van lokale taken in intergemeentelijk of regionaal verband, zowel via een kaderstellende rol als via het democratisch toezicht op de samenwerking: de raad bepaalt welke taken worden overgedragen en in welke vorm, binnen welke kaders en onder welke voorwaarden dat dient te gebeuren.

Procesvoorstel

Zoals eerder aan u is gemeld, wordt de nota verbonden partijen dit jaar herzien. Dit gebeurt zodra het collegeonderzoek naar verbonden partijen is afgerond. De conclusies van de raads werkgroep samenwerkingsverbanden en van het collegeonderzoek vormen de basis voor bijstelling van deze nota. De discussie over de toekomst van intergemeentelijke samenwerking is echter breder dan die over verbonden partijen. Bovendien vraagt de discussie binnen de Stadsregio over de toekomstige samenwerking binnen dit samenwerkingsverband om een eerste standpunt van onze gemeente voor juni 2012².

Het voorgaande betekent dat wij u voorstellen om een discussie voor te bereiden over de toekomst van de intergemeentelijke samenwerking van onze gemeente. Hierin staan de volgende vragen centraal:

1. Voor welke gemeentelijke taken is samenwerking *verplicht*?
2. Voor welke gemeentelijke taken is samenwerking *gewenst*?
3. Op welke schaalgrootte kan deze samenwerking het beste plaatsvinden?
4. In welke vorm kan deze samenwerking het beste plaatsvinden?

Graag nodigen wij de leden van de raads werkgroep samenwerkingsverbanden uit om samen met ons te bespreken hoe wij dit proces het beste kunnen vormgeven, zodat wij voor juni 2012 bekend zijn met richtinggevend uitspraken vanuit de raad in deze belangrijke discussies.

Graag vernemen wij of uw fractie van deze uitnodiging gebruik maakt om verdere procesafspraken te maken. Uw vertegenwoordiger in de raads werkgroep samenwerkingsverbanden (of vanzelfsprekend een ander fractielid) kan dit aangeven bij de stafadviseur bestuur Maaïke Wijngaards, m.wijngaards@overbetuwe.nl of via tel. 0481 - 362 204.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders,
de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

Th.M.M. Hoex

E. Tuijnman

² Het voorstel voor de Stadsregioraad over dit proces binnen de Stadsregio treft u aan in de bijlage. Alle relevante stukken voor deze discussie treft u daarnaast aan op <http://www.destadsregio.nl> en kunnen wij u desgewenst – vooruitlopend op de brede discussie binnen onze gemeente over de toekomst van intergemeentelijke samenwerking – vanzelfsprekend ook al toezenden.

BIJLAGE:

1. "Voortgangsbericht visienota bestuur en bestuurlijke inrichting" van het Ministerie van BZK d.d. 1 maart 2012
2. Gezamenlijk persbericht van de Stadsregio Arnhem Nijmegen en de provincie Gelderland inzake afschaffing Wgr-plus d.d. 2 maart 2012
3. Voorstel aan de Stadsregioraad inzake "De regionale samenwerking van morgen" d.d. 1 maart 2012